

บทวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม เรื่องการเยี่ยมบ้านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา

ชนาธิป สันติวงศ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 65 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดำเนินการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนร่วมกัน 3 วิธีคือ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิต และการสอนแบบสถานการณ์จำลอง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ paired - sample t-test ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = 0.00$) และมีผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้านภายหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = 0.00$) จากผลการวิจัยครั้งนี้มหาวิทยาลัยควรเลือกใช้รูปแบบการสอนหลากหลายรูปแบบมากำหนดเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลโดยพิจารณา เลือกสอนแบบบรรยาย การสาธิต และการสอนแบบสถานการณ์จำลองสำหรับการจัดการศึกษาพยาบาลเนื่องจากเป็นรูปแบบที่เหมาะสมซึ่งสามารถพัฒนาทักษะด้านการพยาบาลให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ/ วิธีสอน/การเยี่ยมบ้าน

*ผู้รับผิดชอบหลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตบุรีรัมย์ E mail: nrru2011@gmail.com

Appropriate teaching model on home visit influencing academic achievement and learning outcomes according to the Higher Education Qualification Framework

Chanathib Sunti Wong*

Abstract

This research is an experimental research. to study and compare learning achievement and learning outcomes according to the framework of qualifications in 6 areas before and after the experiment. The sample consisted of 65 nursing students in the 3rd year of a university in the academic year 2021. Purposive sampling was conducted. Teaching was carried out using a combination of teaching styles in 3 methods: descriptive teaching, demonstration teaching and teaching simulations Data were collected using quizzes and questionnaires. The data were analyzed by using statistics, percentage, mean, standard deviation and paired - sample t-test. The results showed that the students had higher learning achievement after the experiment than before the experiment. It was statistically significant at the .05 level ($p = 0.00$) and the learning outcomes according to the 6 qualification standard frameworks after the experiment were higher than before the experiment with statistical significance at the .05 level ($p = 0.00$). Based on the results of this research, the university should choose to use a variety of teaching styles as a framework for teaching nursing teaching by considering Lectures, demonstrations, and simulated teaching for nursing education were chosen as they were suitable formats that could develop nursing skills for students as well.

Keywords: Learning outcomes/ The Qualification Framework/ Teaching/ Home visits

* Correspondent Author: Assistant Professor, Community Nursing Faculty of Nursing Western University Buriram Campus. E mail: nrru2011@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเยี่ยมบ้านเป็นบริการสุขภาพเชิงรุกที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นฝ่ายออกไปให้บริการแก่ประชาชนถึงบ้านพักอาศัยเพื่อจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับผู้รับบริการและครอบครัว การเยี่ยมบ้านเป็นบทบาทสำคัญอีกบทบาทหนึ่งซึ่งพยาบาลชุมชนต้องให้บริการแก่ประชาชน ดังนั้นพยาบาลจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ และมีทักษะในการปฏิบัติงานการดูแลผู้รับบริการและครอบครัวเป็นอย่างดีจึงจะสามารถให้บริการเยี่ยมบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การที่จะทำให้พยาบาลเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเยี่ยมบ้านและให้บริการกับผู้รับบริการและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลนั้นจะประกอบด้วยการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่จัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

คณะพยาบาลศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์และผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนให้นิสิตมีผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของคณะกรรมการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ได้แก่ผลการเรียนรู้ 6 ด้านซึ่งประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ การเยี่ยมบ้านเป็นหัวข้อการเรียนหัวข้อหนึ่งในวิชาการ

พยาบาลชุมชน 1 ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และในปีการศึกษา 2563 มีผู้ลงทะเบียนเรียน 87 คน ผลการสอบหัวข้อเยี่ยมบ้านมีผู้สอบไม่ผ่านจำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 48.27 ซึ่งนับว่ามีผู้สอบไม่ผ่านจำนวนมากอีกทั้งมีผลต่อการฝึกปฏิบัติงานเยี่ยมบ้านซึ่งพบว่านักศึกษาขาดทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้กระเป่าเยี่ยมบ้านและการดูแลผู้ป่วยไม่ตีเท่าที่ควร มากถึง ร้อยละ 44.82 (จำนวน 39 ราย) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการสอนที่ยังไม่เหมาะสมกับหัวข้อการสอนดังกล่าว ผู้สอนจึงมีความเห็นว่าควรที่จะพัฒนารูปแบบการสอนเรื่องการเยี่ยมบ้านขึ้นใหม่ โดยเน้นความหลากหลายของรูปแบบการสอนเพื่อความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในบทเรียน และควรเน้นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยจะจัดการสอนแบบบรรยายสาระรายละเอียดการเยี่ยมบ้านและ การพยาบาลครอบครัว การสาธิตกระบวนการเยี่ยมบ้านและการใช้กระเป่าเยี่ยม และสอนแบบสถานการณ์จำลองโดยมอบหมายกรณีศึกษาให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดวิเคราะห์ปัญหาผู้ป่วยและครอบครัวและแสดงบทบาทการพยาบาลครอบครัว เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ¹⁻⁴ มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการเยี่ยมบ้าน ก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน ก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเยี่ยมบ้านสูงกว่าก่อนทดลอง

2. นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมมีผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้านสูงกว่าก่อนทดลอง

กรอบแนวคิด

รูปแบบการสอนครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอน ร่วมกัน 3 รูปแบบคือ การบรรยาย(Lecture Method) ในการอธิบายแนวคิดหลักการเยี่ยมบ้านและกระบวนการพยาบาลครอบครัว แล้วใช้การสอนแบบสาธิต (Demonstration method) สาธิตเกี่ยวกับกระบวนการเยี่ยมบ้านและการใช้กระเป่าเยี่ยมบ้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจขั้นตอน

ของการเยี่ยมบ้านและได้รับรู้จากประสาทสัมผัส 5 ด้าน และใช้การสอนแบบสถานการณ์จำลอง (Simulation method) ให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์สถานการณ์จำลองผู้ป่วยพร้อมทั้งวางแผนการพยาบาลตลอดจนแสดงบทบาทสมมุติในการเล่นตามสถานการณ์ที่มอบหมาย การสอนด้วยวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เกิดความสนุกและมีโอกาสฝึกทักษะกระบวนการต่างๆได้แก่ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อสาร การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการคิด รวมทั้งทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ อีกทั้งผู้เรียนจะมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามที่ผู้วิจัยกำหนดกรอบการเรียนการสอนไว้

รูปแบบการสอน

- การบรรยาย (Lecture)
- การสอนแบบสาธิต (Demonstration)
- การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

ผลการเรียนรู้เรื่อง การเยี่ยมบ้าน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ผลการเรียนรู้ 6 ด้าน
 - ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 - ด้านความรู้
 - ด้านทักษะทางปัญญา
 - ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - ด้านทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - ด้านทักษะปฏิบัติการเยี่ยมบ้าน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาแบบทดลอง (Experimental research) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้รูปแบบ One Group Pretest-Posttest Design

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาได้แก่ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ภาคการศึกษาที่ 2/2564 จำนวน 65 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ศึกษาเฉพาะ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2/2564 จำนวน 65 คน เนื่องจากผู้เรียนเป็น นักศึกษารุ่นเดียวกันมีความจำเป็นต้องเรียนรู้รูปแบบเดียวกันจึงไม่ควรแยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมซึ่งอาจเกิดผลเสียต่อผลการเรียนรู้ที่ไม่เท่าเทียมกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ จำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามตัวเลือก 4 ตัว เลือกตอบถูกให้ 1 คะแนนตอบผิดให้ 0 คะแนน การแปลผล ดังนี้

มีความรู้สูง (20-25 คะแนน) ค่าคะแนน ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มีความรู้ปานกลาง (15-19 คะแนน) ค่า

คะแนนร้อยละ 60-79

มีความรู้ต่ำ (0-14 คะแนน) ค่าคะแนน ร้อยละ 59-0

ตอนที่ 3 แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้านเรื่องการเยี่ยมบ้าน โดย เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุดให้ 5 คะแนน ระดับมากให้ 4 คะแนน ระดับปานกลางให้ 3 คะแนน ระดับน้อยให้ 2 คะแนน และน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน การแปลผล ดังนี้

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้านแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีผลการเรียนรู้ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีผลการเรียนรู้ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีผลการเรียนรู้ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีผลการเรียนรู้ในระดับต้องปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 1.50 หมายถึง มีผลการเรียนรู้ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาได้ ค่า CVI เท่ากับ 1 และทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยเดียวกันที่ศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบด้วย KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85 และความเชื่อมั่นแบบประเมินผลการเรียนรู้ด้วย Cronbach's alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์เลขที่หนังสือรับรอง BRO 2021-041 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2564 ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผลในการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยระบุว่าข้อมูลทั้งหมดที่ได้จะเป็นความลับ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะไม่ตอบแบบสอบถามได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นแล้วให้กลุ่มตัวอย่างลงนามให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบแผนการเก็บข้อมูลแบบ One Group Pretest-Posttest Design โดยดำเนินการดังนี้

13.1. การทดสอบความรู้เรื่องการเยี่ยมบ้านและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิก่อนเรียน

13.2. ดำเนินการสอนโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม ดังนี้

1) บรรยายเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเยี่ยมบ้านและกระบวนการพยาบาลครอบครัว

2) สาธิตกระบวนการเยี่ยมบ้านและการใช้กระเปาะเยี่ยม

3) แบ่งกลุ่มย่อย 6 กลุ่มตั้งโจทย์สถานการณ์จำลองให้วิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ปัญหา

4) นิสิตแสดงบทบาทการเยี่ยมบ้านตามสภาพปัญหาของครอบครัวที่ได้กำหนดไว้

13.3 ประเมินผลการเรียนการสอนด้วยแบบทดสอบและแบบประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิภายหลังสิ้นสุดการสอน 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ paired-sample t-test

ผลการวิจัย

จากการตอบแบบสอบถาม มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ที่ได้จำนวน 65 ชุด ผลการศึกษามีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 96.9 และเป็นเพศชายเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องการเยี่ยมบ้านก่อนทดลองเท่ากับ 18.0 ซึ่งเป็นความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง และความรู้หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.6 อยู่ในระดับดี และเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนสอบก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

Table 1 The results of the analysis of differences between pre-experimental and post-experimental knowledge.

Factor	Pre - test		Post - test		t	p- value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
Knowledge	18.04	2.76	22.61	2.00	-12.47	0.00*

* Significant .05

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} \geq 3.51$) ทั้งก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน หลังทดลองจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทดลอง เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างจึงพบว่าการเรียนรู้ก่อนทดลองและหลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน

ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะปฏิบัติการเยี่ยมบ้าน มีเพียงด้านเดียวคือด้าน คุณธรรมจริยธรรมที่พบว่าค่าเฉลี่ยก่อนทดลองและหลังทดลองไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้านโดยรวมก็พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนทดลองและหลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=0.00$) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

Table 2 The results of analysis of differences between learning outcomes according to the qualifications standard framework 6 aspects pre- experimental and post-experimental.

TQF	Pre-test		Post-test		t	p- value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. morality	4.34	0.48	4.47	0.49	-1.80	0.07
2. knowledge	3.63	0.68	4.22	0.57	-5.81	0.00*
3. Intellectual skills	3.63	0.73	4.25	0.72	-5.20	0.00*
4. Interpersonal Relation and Responsibilities	4.18	0.61	4.48	0.49	-3.48	0.00*
5. Numerical Analysis	3.76	0.65	4.34	0.53	-6.314	0.00*

TQF	Pre-test		Post-test		t	p- value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
Communication and Use of information technology						
6. Nursing practice skills	3.52	0.69	4.21	0.65	-6.79	0.00*
7. Overall TQF	3.84	0.54	4.33	0.49	-6.41	0.00*

* Significant .05

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

จากผลการวิจัยในตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ย 22.61 ซึ่งหมายถึงนักศึกษาที่มีความรู้ในระดับดี และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($p = 0.00$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากผลการเรียนรู้ จากการสอนโดยรูปแบบการสอนที่เหมาะสมประกอบด้วยวิธีการสอน 3 วิธีได้แก่ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิต และการสอนแบบสถานการณ์จำลอง ซึ่งนำมาประกอบกันขึ้นเป็นกรอบการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนจึงส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาวี จำปาแก้ว⁵ ที่ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบาดเจ็บและการปฐมพยาบาล ในนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ 3 ที่พบว่าหลังการสอน

แบบสาธิตนักเรียนมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ ริโปง กัลติวณิชย์⁶ ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับการศึกษาของ นำพล มากสงบ และทับทิม กอบบัวแก้ว⁷ ที่ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสาธิตโดยใช้บทเรียนออนไลน์ แล้วเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ผลวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน ภายหลังทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนทดลองในทุกๆด้าน และเมื่อพิจารณาภาพรวมของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิโดยรวม ค่าเฉลี่ยภายหลังทดลอง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.49) ก็มีค่าสูงกว่าก่อนทดลอง ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.54) ซึ่งเมื่อ

ทดสอบสมมติฐาน แล้วพบว่าผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดในตารางที่ 2) เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนเรื่องการเยี่ยมบ้านได้มีการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน 3 วิธีได้แก่ การสอนแบบบรรยาย (Lecture Method) การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) และการสอนแบบสถานการณ์จำลอง (Simulation Method) โดยผู้วิจัยจะบรรยายองค์ความรู้ที่เป็นรายละเอียดในการเยี่ยมบ้าน ได้แก่ ความหมายวัตถุประสงค์การเยี่ยมบ้าน ประเภทการเยี่ยมบ้านและกิจกรรมเยี่ยมบ้านในแต่ละประเภท และกระบวนการเยี่ยมบ้านพร้อมทั้งจัดสาธิตกระบวนการเยี่ยมบ้าน ทั้งก่อนเยี่ยมระหว่างเยี่ยมและหลังเยี่ยมให้นิสิตได้เห็นวิธีการปฏิบัติการเยี่ยมบ้านและแบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อยฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ผู้ป่วยจำลอง แล้วแสดงบทบาทพยาบาลในการปฏิบัติการเยี่ยมบ้าน รูปแบบการสอนดังกล่าวจะช่วยพัฒนานิสิตด้านการทำงานเป็นทีม พัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาความรู้ และพัฒนาทักษะปฏิบัติทางการพยาบาลได้เป็นอย่างดี จึงมีผลทำให้การพัฒนา นักศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ วงเดือน สุวรรณศิริ, อรพิน จุลมุสิ และฐิติ อาภา ตั้งคำวานิช³ ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองจะส่งผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียนคือ ทำให้ผู้เรียนจดจำความรู้ได้นานกว่าการบรรยาย สามารถพัฒนาทักษะพิสัยความสามารถทางเทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม

เทคนิคทางการพยาบาล และพัฒนาการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผลเพื่อการตัดสินใจตลอดจนความสามารถในการลำดับความสำคัญ และความมั่นใจในตนเองสอดคล้องกับการศึกษาของ สมจิตต์ สินธุ์ชัย, กัญญารัตน์ อุบลวรรณ, และสุนีย์รัตน์ บุญศิลป์⁴ ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อความรู้ความพึงพอใจและความมั่นใจในตัวเองของนักศึกษาพยาบาล พบว่าภายหลังทดลอง นักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้และความเข้าใจในตนเองหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความพึงพอใจและมั่นใจในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ อาทิตยา ไชยช่วย⁵ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องการตรวจนับและการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือในวันสิ้นงวดบัญชี โดยใช้เทคนิคการสอนแบบสาธิตประกอบการใช้สื่อของจริง ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนแบบสาธิตผู้เรียนจะให้ความสนใจในการเรียนแบบสาธิตที่ใช้สื่อจริงประกอบการสอน ทำให้ผู้เรียนได้เห็นและได้ลงมือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เช่นเดียวกับการศึกษาของ จารุวรรณ ทูลธรรม และกิตติ ทูลธรรม⁶ ที่พบว่า การสอนแบบสาธิตทำให้คะแนนเฉลี่ย ผลสำเร็จทางด้านทักษะการปฏิบัติของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากการสอนแบบสาธิตจะทำให้ผู้เรียนได้เห็นการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ทำให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหรือการปฏิบัตินั้นชัดเจนที่สุด จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีสอน 3 วิธีการเป็น กรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาจึงทำให้ผู้เรียนเกิด

ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ขั้นตอนปฏิบัติการพยาบาลและได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์จำลอง ทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เทคนิคการพยาบาล การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และเทคโนโลยีการสื่อสารได้อย่างครบถ้วน^{2,3,10,11} จึงทำให้ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 6 ด้าน หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จุดแข็งของงานวิจัย

ทำให้ได้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนหัวข้อ การเยี่ยมบ้าน สำหรับวิชาการพยาบาลชุมชน

จุดอ่อนของงานวิจัย

คือการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุป

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลควรใช้การสอนที่หลากหลายมาเป็นกรอบแนวคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การสอนแบบบรรยาย การสาธิต

และการสอนแบบใช้สถานการณ์เป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลอีกรูปแบบหนึ่งเนื่องจากสามารถพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาลให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 ในการจัดการศึกษาพยาบาล ควรพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

1.2 การสอนแบบบรรยาย การสาธิตและแบบสถานการณ์จำลอง เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาใช้จัดการศึกษาด้านพยาบาลเนื่องจากสามารถพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาลให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. ด้านการวิจัย

2.1 ควรศึกษารอบแนวคิดการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาพยาบาลต่อไป

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มศึกษา 2 กลุ่ม

References

1. Khamanee T. Pedagogical Sciences and Knowledge for Effective Knowledge Process Management. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2014.
2. Khamanee T. 14 teaching methods for professional teachers. Bangkok: Chulalongkorn University Book Center; 2013.
3. Suwankhiri V, Chulamusi O, Tangkavanich T. Learning management using simulation for students Nursing students. JNSCU 2016; 28(2):1-14. (in Thai)
4. Sinthuchai S, Ubonwan K, Boonsilp S. The effect of situational learning management. Virtual simulation on knowledge Satisfaction and self-understanding among 4th year nursing students in practicing Practice professional skills training course before graduation. RNJ 2018; 23(1): 113-27. (in Thai)
5. Champakaew W. Development of learning achievements. Injury matters and first aid using management. Learn with a demonstration with mixed media. Grade 3 [Thesis]. Mahasarakham: Rajamangala University Phat Maha Sarakham; 2017
6. Kalptiwanich R. The effects of a blended learning with demonstration technique for practice training on building animation of computer graphic subject for mathayomsuksa 3 students at Princess sirindhorn's college. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts) 2013; 6(2): 642-54. (in Thai)
7. Maksorn N, Korbuakaew R. Design of learning activities with demonstration processes using online lesson about word processor for junior high school students. ITMI 2017; 4(2): 17-25. (in Thai)
8. Chaichuay A. Developing learning outcomes on counting and calculating the cost of inventories at the end of the period. Accounting by using demonstration teaching techniques to support the use of real media for students at the Vocational Level Year 2/1 Accounting Department For the first semester of the academic year 2017, ASEAN Technological College. Chiang Mai: Payap University Chiang Mai Province; 2017.
9. Tultham J, Tultham K. Learning management with a demonstration

- model to increase academic achievement Practical skills in the use of oscilloscopes bachelor's degree in Computer Engineering, Thammasat University. RMUTI JOURNAL 2016; 3(2): 45-54. (in Thai)
10. Aebersold M. Simulation – Based Learning: No longer a Novelty in Undergraduate Education. Online J Issues Nurs 2018; 23(2). doi: 10.3912/OJIN.Vol23No02PPT39
 11. Olga Chernikova, Nicole Heitymarn, Matthias Staden, Doris Holzberger, Tina Seidel, and Frank Fischer. Simulation–Based Learning in Higher Education: A Meta- Analysis. Rev Educ Res 2020; 90(4): 499-541.
 12. Wutthirak A. Development of learning achievements. Regarding commercial registration of partnerships and limited companies Accounting process course for 2nd year vocational certificate (vocational certificate) students in accounting by learning simulation model Sintirat Vocational College under the patronage of His Majesty the King. Bangkok: Santirat Vocational College under the patronage of His Majesty, Chatuchak, Bangkok; 2014.
 13. Srisawangwong P. Development of Learning Achievement towards the course of accounting for food business on accounting principles applied in food business of 2nd year students in food business and nutrition Maha Sarakham Rajabhat University By learning simulation model. Arts and Management Science 2018; 5(1):10-22. (in Thai)